

Zm. 04/2016

RIS

Reduktory ciśnienia tłokowe.

RIS

Reduktory ciśnienia tłokowe.

+ Niewielkie rozmiary

PN 16

Działanie z tłokiem

Zgodność ACS „Atestation de Conformité Sanitaire”
(Francja) zgodnie z DGS/SD7A nr 571 z 25.11.2002

ASORTYMENT PRODUKTÓW

Kod	Rozmiar	Złącza	Złącze uchwytu manometru	C _{maks.} przed zesp.	C _{kalibracji wstępnej}	C _{za reduktorem regulowane}
 1139.03.00	3/8"	FF UNI-EN-ISO 228	F 1/4" UNI-EN-ISO 228	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	50÷400 kPa [0,5÷4 Bar]
1139.04.00	1/2"	FF UNI-EN-ISO 228	F 1/4" UNI-EN-ISO 228	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	50÷400 kPa [0,5÷4 Bar]
1139.05.00	3/4"	FF UNI-EN-ISO 228	F 1/4" UNI-EN-ISO 228	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	50÷400 kPa [0,5÷4 Bar]

Kod	Rozmiar	Złącza	Złącze uchwytu manometru	C _{maks.} przed zesp.	C _{kalibracji wstępnej}	C _{za reduktorem regulowane}
 1139.03.40	3/8"	FF UNI-EN-ISO 228	brak (nieobecny)	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	50÷400 kPa [0,5÷4 Bar]
1139.04.40	1/2"	FF UNI-EN-ISO 228	brak (nieobecny)	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	50÷400 kPa [0,5÷4 Bar]
1139.05.40	3/4"	FF UNI-EN-ISO 228	- (nieobecny)	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	50÷400 kPa [0,5÷4 Bar]

Kod	Rozmiar	Złącza	Złącze uchwytu manometru	C _{maks.} przed zesp.	C _{kalibracji wstępnej}	C _{za reduktorem regulowane}
 1139.03.90	3/8"	FF UNI-EN-ISO 228	brak (nieobecny)	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	- (stała kalibracja)
1139.04.90	1/2"	FF UNI-EN-ISO 228	brak (nieobecny)	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	- (stała kalibracja)
1139.05.90	3/4"	FF UNI-EN-ISO 228	brak (nieobecny)	1600 kPa [16 Bar]	300 kPa [3 Bar]	- (stała kalibracja)

ZAKRES PRODUKCJI - AKCESORIA

Kod	Opis
-----	------

1213.005

Manometr promieniowy $\varnothing$ 50. Pełna skala: 0 ÷ 16 Bar. Przyłącze: 1/4"
Akcesorium odpowiednie wyłącznie z reduktorem wyposażonym
w złącze uchwyty manometru (**kod 1139.OX.00**).

OPIS

Reduktory ciśnienia serii Ris RBM są tłokowymi reduktorami ciśnienia.

PRZEZNACZENIE CEL

Głównym celem reduktorów ciśnienia Ris RBM jest redukcja ciśnienia płynu do optymalnych wartości roboczych, stale poniżej maksymalnych dopuszczalnych wartości, aby nie uszkodzić urządzeń za reduktorem.

ZASTOSOWANIE

Reduktory ciśnienia Ris RBM są szczególnie odpowiednie do stosowania w instalacjach grzewczych i wodno-kanalizacyjnych. W szczególności nadaje się do końcowej redukcji ciśnienia w urządzeniu.

CERTYFIKATY

Wszystkie elementy odpowiednie do transportu płynów pitnych uzyskały certyfikat zgodnie z dekretem ministerialnym **DM 174/04** i fran-

cuskim ustawodawstwem **A.C.S.**, które regulują przydatność materiałów do kontaktu z płynami przeznaczonymi do spożycia przez ludzi.

WYBÓR

Reduktor ciśnienia serii Ris RBM nadaje się do stosowania w instalacjach grzewczych i wodno-kanalizacyjnych, w których ciśnienie przed reduktorem nie przekracza 16 barów. Dzięki niewielkim wymiarom reduktor ciśnienia Ris można zamontować także w małych pomieszczeniach.

Prawidłowy dobór liczby reduktorów ciśnienia wymaganych do osiągnięcia redukcji ciśnienia jest ważny w celu uniknięcia zjawiska kawitacji. Takie zjawiska w rzeczywistości powodują nadmierny hałas w reduktorze, co w konsekwencji jest uciążliwe dla urządzeń i może prowadzić do uszkodzenia samego reduktora.

Z tego powodu należy zapoznać się z odpowiednią sekcją w arkuszu danych, aby uzyskać optymalny wybór liczby reduktorów w zależności od spadku ciśnienia, który ma zostać uzyskany.

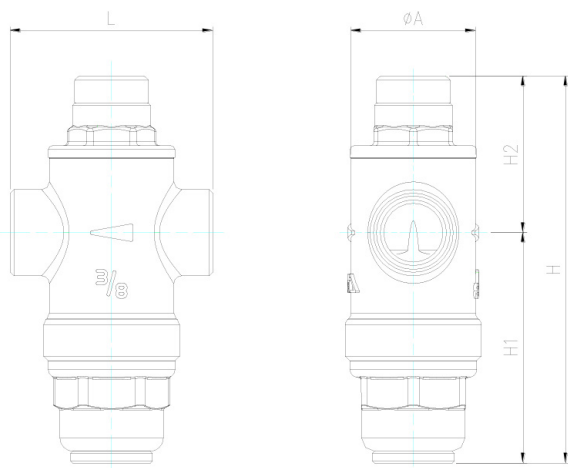
CHARAKTERYSTYKA KONSTRUKCYJNA

Korpus	Mosiądz CW617N UNI EN 12165
Metalowy element wewnętrzny	Mosiądz CW614N EN 12164
Pręt	Mosiądz CW614N EN 12164
Uszczelki	EPDM PEROX / NBR
Części z tworzywa sztucznego	Nylon6 z 30% dodatkiem włókna szklanego / PA66 z 30% dodatkiem włókna szklanego
Gwint	FF UNI-EN-ISO 228
Mocowanie uchwyty manometru	F G 1/4" (tylko wersja kod 1139.OX.00)

CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA

Zgodna ciecz	Woda
Ciśnienie znamionowe	PN16
Maksymalne ciśnienie przed reduktorem	1600 kPa - 16 Bar
Ciśnienie za reduktorem regulowane	50÷400 kPa - 0,5÷4 Bar
Maks. temperatura robocza	80°C

CHARAKTERYSTYKA WYMIAROWA

Kod	Rozmiar	H [mm]	H 1 [mm]	H 2 [mm]	L [mm]	A [mm]
1139.03.00	G 3/8"	100	59,5	40,5	52	ø32
1139.04.00	G 1/2"	100	59,5	40,5	52	ø32
1139.05.00	G 3/4"	100	59,5	40,5	52	ø32

Kod	Rozmiar	H [mm]	H 1 [mm]	H 2 [mm]	L [mm]	A [mm]
1139.03.40	G 3/8"	87	59,5	27,5	52	ø32
1139.04.40	G 1/2"	87	59,5	27,5	52	ø32
1139.05.40	G 3/4"	87	59,5	27,5	52	ø32

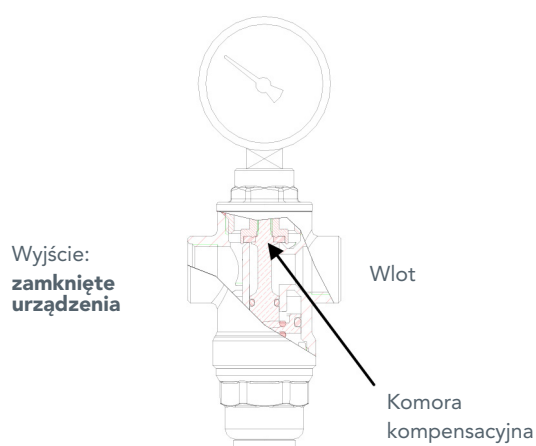
Kod	Rozmiar	H [mm]	H 1 [mm]	H 2 [mm]	L [mm]	A [mm]
1139.03.90	G 3/8"	69,5	42	27,5	52	ø32
1139.04.90	G 1/2"	69,5	42	27,5	52	ø32
1139.05.90	G 3/4"	69,5	42	27,5	52	ø32

DZIAŁANIE

Reduktor ciśnienia Ris RBM opiera swoje działanie na równoważeniu antagonistycznej siły sprężyny z naciskiem wywieranym przez ciśnienie płynu na zasuwę. W rzeczywistości sprężyna ma tendencję do otwie-

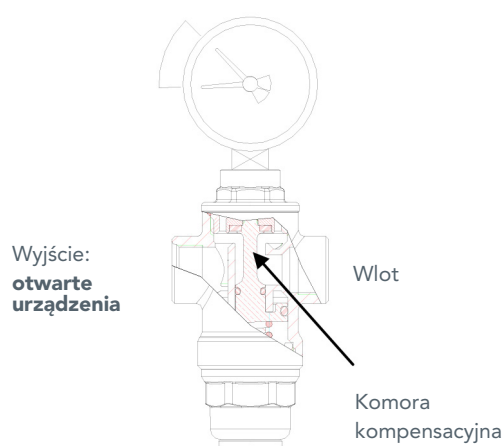
rania zasuwę reduktora, podczas gdy ciśnienie wywierane na tłok ma tendencję do zamykania samej zasuwę.

CIŚNIENIE STAŁE PRZY WARTOŚCI REGULACYJNEJ 3 BAR

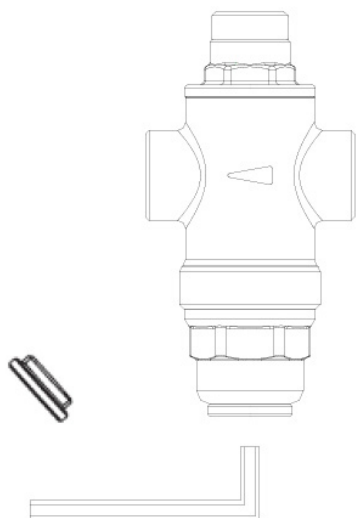
Gdy obsługiwane urządzenia są zamknięte, ciśnienie za nimi wzrasta poprzez popychanie tłoka reduktora w dół. W ten sposób zasuwę zamyka sekcję przelotową reduktora, utrzymując stałe ciśnienie na ustawionej wartości, ustawionej na sprężynie; minimalna różnica ciśnień występująca na zasuwę pozwala na jej idealne zamknięcie.

STRATA CIŚNIENIA: P<3 BAR

W miarę otwierania się kolejnych urządzeń za reduktorem, ciśnienie wywierane na tłok zmniejsza się na korzyść siły sprężyny wywieranej na zasuwę, umożliwiając jej otwarcie i w konsekwencji przepływ płynu. Im większe zapotrzebowanie na wodę z sieci, tym bardziej spada ciśnienie na tłoku i tym większy jest przepływ wody.

KALIBRACJA REDUKTORA CIŚNIENIA*

Ostateczna kalibracja reduktora ciśnienia musi zostać przeprowadzona, gdy obwód hydrauliczny jest całkowicie wypełniony i wszystkie porty są zamknięte, w przeciwnym razie wartości byłyby zniekształcone przez fakt, że ciśnienie za reduktorem spada w stosunku do ilości przepływu wymaganego podczas ewentualnej dostawy.

Reduktor ciśnienia jest kalibrowany poprzez obracanie wewnętrznej nakrętki pierścieniowej, wkręcanie zgodnie z ruchem wskazówek zegara w celu zwiększenia wartości, odkręcanie w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara w celu jej zmniejszenia.

Czynności związane z kalibracją:

- Zamknąć zawór odcinający za reduktorem ciśnienia.
- Skalibrować reduktor ciśnienia za pomocą odpowiedniego klucza, w zależności od modelu.
- Czynność kalibracji uznaje się za zakończoną, gdy manometr wskaże żądane ciśnienie.

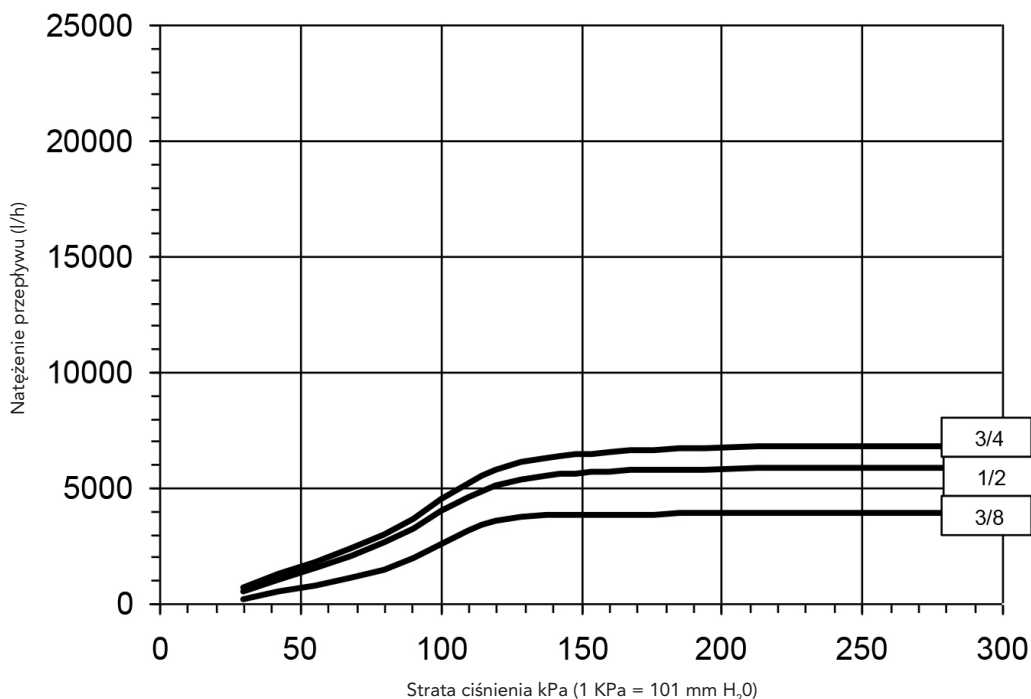
OSTRZEŻENIE: Wykonać kilka spustów, aby sprawdzić stabilność kalibracji.

Gdy instalacja działa, ciśnienie odczytane na manometrze może być zmienione przez naciśnięcie instalacji termicznej; korekta powinna być zawsze dokonywana, gdy instalacja jest zatrzymana i ma temperaturę pokojową.

* Operacja niemożliwa do wykonania w wersji RIS o stałej kalibracji (kod 1139.OX.90)

CHARAKTERYSTYKA HYDRAULICZNA I PNEUMATYCZNA

Wykres spadku ciśnienia

Wartości opisane na wykresach uzyskano przy użyciu:

- Ciśnienie przed reduktorem 800 kPa (8 bar);
- Ciśnienie za reduktorem 300 kPa (3 bar).

ODCZYT WYKRESU:

Wykres spadku ciśnienia reduktora ciśnienia przedstawia stratę ciśnienia jako funkcję natężenia przepływu na wylocie z urządzeń.

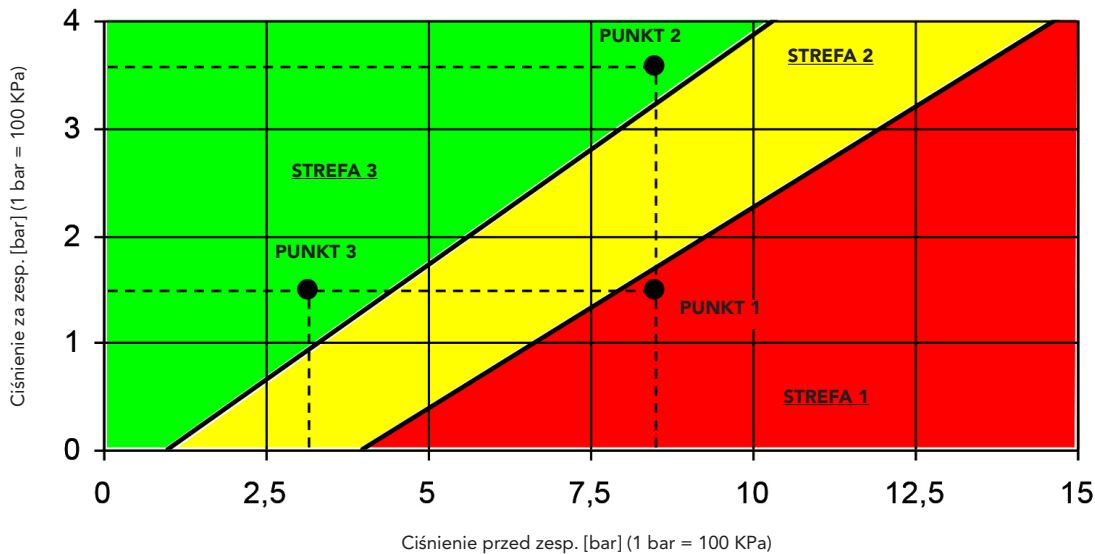
Przykład: Rozważam reduktor ciśnienia 1/2" ze wstępnie ustawionym ciśnieniem $P = 300$ kPa i zakładam natężenie przepływu $Q = 1500$ l/h

na wylocie do urządzenia. Wykres pokazuje, że dla tego natężenia przepływu Q wartość ciśnienia wynosi $C_1 = 60$ kPa. Na manometrze reduktora

ciśnienia odczytasz następującą wartość ciśnienia $P_0 = 300 - 60 = 240$ kPa, która przedstawia wartość ciśnienia na wylocie z urządzenia.

DOBÓR REDUKTORA CIŚNIENIA

Wykres kawitacji

W celu uniknięcia zjawiska kawitacji, a tym samym nadmiernego hałasu elementów, zaleca się dobranie liczby reduktorów ciśnienia wymaganych dla określonego spadku ciśnienia zgodnie z opisem w „WYKRESIE KAWITACJI”.

Wykres kawitacji pokazuje trzy strefy działania reduktora ciśnienia w funkcji ciśnienia przed i za reduktorem:

- **STREFA 1: Strefa nieprawidłowego działania.** Zjawisko kawitacji jest wyraźnie widoczne i występuje wewnątrz reduktora; należy unikać pracy reduktora przy takich ciśnieniach.
- **STREFA 2: Strefa krytyczna.** Podkreślono możliwość wystąpienia zjawisk kawitacyjnych wewnątrz reduktora. **NIE ZALECA SIĘ** stosowania reduktora w tym zakresie wartości ciśnienia.
- **STREFA 3: Strefa działania.** Reduktor pracuje w optymalnych warunkach i nie ma zjawiska kawitacji. Zakres ciśnienia jest optymalny dla działania reduktora.

W celu uniknięcia zjawiska kawitacji zaleca się, aby reduktor ciśnienia działał w STREFIE 3, a ponadto, aby stosunek maksymalnego ciśnienia przed reduktorem do ciśnienia sterującego za reduktorem nie przekraczał 2,5.

MOŻLIWE ROZWIĄZANIE:

Reduktor ciśnienia tłokowy A [PUNKT 2]:

- C przed reduktorem: $C_{MA} = 8,5$ bar
- C przed reduktorem.: $C_{VA} = 3,5$ bar

Współczynnik ciśnienia: $8,5/3,5 = 2,4 < 2,5$

NB.: Ciśnienie za reduktorem nigdy nie może być wyższe niż maksymalne ciśnienie robocze elementów znajdujących się za reduktorem, aby uniknąć uszkodzenia lub nieprawidłowego działania.

Zjawisko kawitacji w reduktorze ciśnienia można kontrolować nie tylko poprzez oddziaływanie na spadek ciśnienia, ale także poprzez wybór optymalnej wartości prędkości przepływającego przez niego płynu.

* **NB.: Wykres kawitacji ma na celu jedynie zapewnienie technikowi szybkiego, przybliżonego odniesienia do powiązania wybranego elementu z danym rozmiarem instalacji. Wartości podane w tabeli nie są wiążące i dlatego nie reprezentują wartości granicznych wydajności elementów.**

WYMIAROWANIE

Reduktor ciśnienia powinien pracować pomiędzy następującymi wartościami ciśnienia:

- C przed reduktorem: $C_M = 8,5$ bar
- C za reduktorem: $C_V = 1,5$ bar

Jak widać na wykresie (PUNKT 1), przy tych wartościach ciśnienia roboczego reduktor ciśnienia z pewnością ulegnie kawitacji.

Aby uniknąć takich zjawisk i mając na uwadze, że stosunek między maksymalnym ciśnieniem przed reduktorem a ciśnieniem sterującym za zesp. nie może przekraczać wartości 2,5, można zastosować drugi reduktor ciśnienia w szeregu, tak aby ten sam skok ciśnienia był użytkowany przez dwa oddzielne skoki ciśnienia.

Możliwym rozwiązaniem jest zatem zastosowanie dwóch reduktorów ciśnienia połączonych szeregowo, z których oba muszą pracować w STREFIE 3 wykresu, rozdzielać różnicę ciśnień na dwa skoki redukcji i których stosunek ciśnień nie jest większy niż 2,5.

Reduktor ciśnienia B [PUNKT 3]:

- C przed reduktorem: $P_{MB} = 3,5$ bar
- C przed reduktorem: $P_{VB} = 1,5$ bar

Współczynnik ciśnienia: $3,5/1,5 = 2,3 < 2,5$

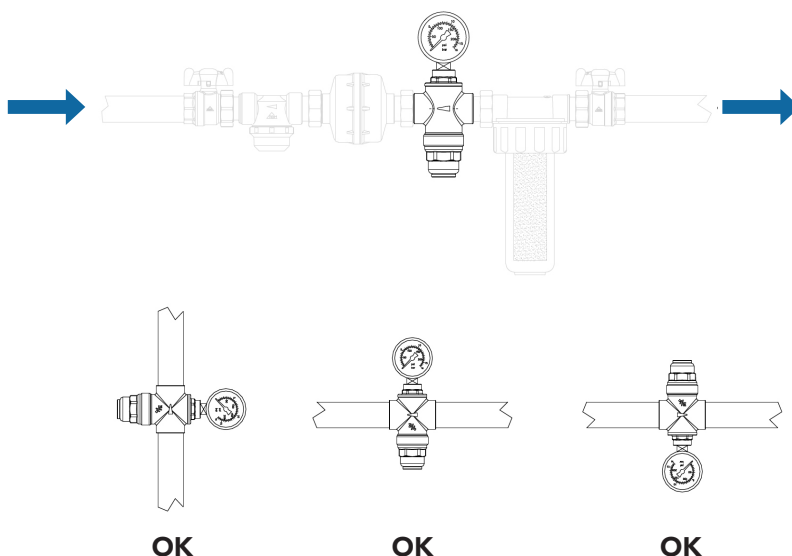
Dlatego też **ZALECA SIĘ** dobranie średnicy reduktora ciśnienia w taki sposób, aby prędkości przepływającego przez niego płynu mieściły się w poniższych wartościach:

- **W przypadku wody:** $V = 0,7 \div 1,5$ m/s (użytkowanie mieszkalne)
 $V = 1$ do $3,5$ m/s (zastosowanie przemysłowe)

MONTAŻ

ŚRODKI OSTROŻNOŚCI DOTYCZĄCE MONTAŻU:

- Zawsze należy przewidzieć zastosowanie filtra przed instalacją.
- Przeprowadzać rutynową konserwację filtrów.
- Przestrzegać kierunku wskazywanego przez strzałkę kierunku przepływu na korpusie.
- Używać zaworów odcinających, aby umożliwić wszelkie prace konserwacyjne.
- Wyczyścić rury przed i za reduktorem ciśnienia, aby zapobiec ich uszkodzeniu.
- Reduktor można montować w pozycji pionowej, poziomej i skierowanej w dół.

GŁÓWNE ELEMENTY, KTÓRE MOGĄ BYĆ UŻYWANE Z REDUKTOREM CIŚNIENIA RINOXDUE

Kod	Opis
 3.03÷13.00, 3.03÷13.10, 3.03÷09.70, 3.03÷13.20	Filtry liniowe z wymowanym wkładem filtrującym. Maks. ciśnienie robocze: 16 bar. Gwint UNI-EN-ISO 228. Wydajność filtra od 800 µm do 50 µm.
 858.04÷09.12, 858.04÷09.02, 858.04÷09.72	Filtry liniowe z wymowanym wkładem filtrującym. Maks. ciśnienie robocze: 16 bar. Gwint UNI-EN-ISO 228. Wydajność filtra od 800 µm do 100 µm.
 126.03÷13.10	Samoczyszczący filtr wody z wymowanym wkładem filtracyjnym, w komplecie z manometrem tarczowym i kulowym zaworem spustowym z przyłączem węża. Maks. ciśnienie robocze: 16 bar. Gwint UNI-EN-ISO 228. Pojemność filtracyjna 100 µm
 2516.04÷06.00 (compact) 583.07.00	Samoczyszczący filtr wody z wymowanym wkładem filtracyjnym i wzrokowym wykrywaniem zatkania, wyposażony w podwójny manometr tarczowy i kulowy zawór spustowy z przyłączem węża. Maks. ciśnienie robocze: 16 bar. Gwint UNI-EN-ISO 228. Pojemność filtracyjna 100 µm
 Seria 929, 930, 931, 959, 1041, 1156, 1171, 1172, 1173, 1200, 1201, 1215, 6059, 6062, 6065, 6068, 6071, 6074	Filtry zamienne do filtrów liniowych, w kształcie litery Y, samoczyszczące z pojedynczym i podwójnym manometrem.
 304.04÷13.00	Magnetyczny środek do usuwania kamienia do fizycznego uzdatniania wody. Maks. ciśnienie robocze: 16 bar. Gwint UNI-EN-ISO 228.
 67.04÷07.02, 67.04÷07.12	Pełnoprzelotowy zawór kulowy do wody, uruchamiany pokrętkiem motylkowym, przyłącza MF. Gwint UNI-EN-ISO 228.
 72.04÷09.00, 72.06.50	Złącze proste MM w trzech częściach. Maks. ciśnienie robocze: 10 bar. Gwint UNI-EN-ISO 228.
 1100.05÷06.00, 1100.06.00	Trzyczęściowe złącze proste MM z uszczelkami O-ring na połączeniach. Maks. ciśnienie robocze: 10 bar. Gwint UNI-EN-ISO 228.

POZYCJE SPECYFIKACJI

SERIA 1139.0

Regulowany reduktor ciśnienia, z pojedynczym gniazdem, kompensowaną pracą tłoka, model **Ris**. Nadaje się do przenoszenia wody. Korpus z niklowanego mosiądzu. Uszczelki z EPDM PEROX/NBR. Przyłącza gwintowane FF UNI-EN-ISO 228. Mocowanie uchwyty manometru F 1/4". Ciśnienie przed reduktorem maks.16 barów. Ciśnienie za reduktorem regulowane 0,5÷4 bar. Maks. temperatura robocza 80°C. Fabryczna kalibracja wstępna 3 Bar. Dostępne rozmiary 3/8" ÷ 3/4".

SERIA 1139.1

Regulowany reduktor ciśnienia, z pojedynczym gniazdem, kompensowaną pracą tłoka, model **Ris**. Nadaje się do przenoszenia wody. Korpus z niklowanego mosiądzu. Uszczelki z EPDM PEROX/NBR. Przyłącza gwintowane FF UNI-EN-ISO 228. Ciśnienie przed reduktorem maks.16 barów. Ciśnienie za reduktorem regulowane 0,5÷4 bar. Maks. temperatura robocza 80°C. Fabryczna kalibracja wstępna 3 Bar. Dostępne rozmiary 3/8" ÷ 3/4".

SERIA 1139.2

Reduktor ciśnienia ze stałą kalibracją, pojedynczym gniazdem, kompensowaną pracą tłoka, model **Ris**. Nadaje się do przenoszenia wody. Korpus z mosiądzu. Uszczelki z EPDM PEROX/NBR. Przyłącza gwintowane FF UNI-EN-ISO 228. Ciśnienie przed reduktorem maks.16 barów. Ciśnienie za reduktorem regulowane 0,5÷4 bar. Maks. temperatura robocza 80°C. Stała kalibracja 3 bar. Dostępne rozmiary 3/8" ÷ 3/4".

Firma RBM spa zastrzega sobie prawo do wprowadzania ulepszeń i zmian w opisanych produktach i związanych z nimi danych technicznych w dowolnym momencie i bez uprzedzenia. Informacje i rysunku zawarte w niniejszym dokumencie mają charakter wyłącznie informacyjny i nie są wiążące i w żadnym wypadku nie zwalniają użytkownika od skrupulatnego przestrzegania obowiązujących przepisów i zasad dobrej praktyki.

RBM Spa

Via S. Giuseppe, 1 • 25075 Nave (Brescia) Włochy
Tel. 030 2537211 • Faks 030 2531798 • info@rbm.eu • www.rbm.eu

 @rbmspa RBM S.p.A. rbm_spa_ Rbm Italia